

One is for lashes and money

חדא במלקות וממון -

Overview

Our משנה stated¹ that we derive the ruling of מיתה מיניה ליה בדרכה קים from the פסוק of² ענוש יענוש. ואם לא יהיה אסון ענוש יענוש, indicating that if there is an אסון, there is no ענוש יענוש. Our גמרא asks that we derive (קלב"מ) from the פסוק of³ כדי רשעתו? The גמרא answers מיתה וממון and מלקות and ממון. מיתה וממון is for פסוק and the other is for מלקות.

לעיל פירשתי⁴ למה לא יליף רשע רשע⁵ -

I have explained previously why the גמרא does not utilize the גזירה שוה of רשע – קלב"מ – **to derive מיתה and חייבי מלקיות from each other that in both cases we say**

תוספות asks:

תימה דבריש החובל (בבא קמא דף פג,ב) פריך הא מיבעי ליה קרא דלא תקחו כופר⁶ -

It is astounding! For in the beginning of פרק החובל, the גמרא asks, 'but we need this פסוק of, 'do not take *Kofer*', to teach us another ruling -

דלא תשקול מיניה ממונא ותקטליה ומשני ההוא מכדי רשעתו נפקא -

That you should not take money from him and also kill him (the rule of מ"ק); and the גמרא answered; that rule of מ"ק by קלב"מ, is derived it from כדי - **לא תקחו כופר**. This concludes the citation from the גמרא there. תוספות asks -

הוה ליה למימר ההוא מלא יהיה אסון נפקא דכדי רשעתו אתא למלקות וממון -

The גמרא there should have answered that מיתה וממון of קלב"מ (which the גמרא is discussing there), is derived from אסון לא יהיה אסון, כדי רשעתו (which the גמרא there cites) is used for מלקות וממון as the גמרא explains here!

תוספות answers:

¹ לו,ב.

² שמות (משפטים) כא,כב. The פסוק there states if people were fighting and they pushed a pregnant woman and caused her to miscarry, if there was no אסון (the woman did not die) the person responsible for the miscarriage is required to pay (ענוש יענוש) for the monetary damages to the fetus caused by the miscarriage. However (the inference is), if the woman died, he does not have to pay, on account of מ"ק.

³ In ב"ב, כה,ב, we are מדייק from the singular expression רשעתו that he is liable for one רשעה but not for two רשעים (i.e. מלקות and ממון as the גמרא concludes).

⁴ לה,א ד"ה רבא.

⁵ The word רשע is found both by חייבי מיתה (in לה,א) and by חייבי מלקות (in ע"י"ש. elsewhere. תוספות there explains why we do not utilize it here and we require two פסוקים, מיתה וממון and מלקות וממון; one פסוק should have been sufficient. דברים [תצא] כה,ב).

⁶ כופר means redemption money, to pay money instead of being killed. The גמרא there is asking we cannot use it for the דרשא which the גמרא there wanted to use it, for we need it to teach us the rule of מ"ק.

ויש לומר דהתם טעי כי היכי דטעי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה וממון -
And one can say that the גמרא there erred just like the גמרא here erred initially
– מיתה וממון by קלב"מ the rule of מ כדי רשעתו נפקא מיתה וממון -

תוספות responds to an anticipated difficulty:

[והא דלא פריך האי במלקות וממון כתיב⁷ -

[And the reason the גמרא there does not ask on that answer of ההוא מכדי רשעתו
– מיתה וממון but not for ממון 'מקלות וממון was written for פסוק but that', נפקא

תוספות responds:

לא חש להקשות משום דהוי מצי לשנויי מלא יהיה אסון נפקא] -

The גמרא was not concerned to ask this question because the גמרא knew that we
could answer that we derive מ"מ קלב"מ from מיתה וממון by קלב"מ - [לא יהיה אסון

תוספות offers an alternate response to the original question:⁸

אי נמי לסימנא בעלמא נקטיה התם:

Or you may also say, that he mentioned there כדי רשעתו as a mere
representation of מ"מ קלב"מ, but not the exact דרשה.

Summary

The גמרא may not always cite the correct דרשה, as long as the intent is correct.

Thinking it over

1. How can we explain the difference between the answer of the אי נמי (that it is
(לסימנא בעלמא) and the answer in the brackets ('וכו' לשנויי מלא)? Or is there
no difference?

2. Is the דרשה of מ"מ קלב"מ more explicit in כדי רשעתו, or in לא יהיה אסון?

⁷ Why did not the גמרא clarify this error, as the גמרא clarified it here.

⁸ Why did the גמרא there cite the פסוק of כדי רשעתו instead of citing the פסוק of לא יהיה אסון?